

I&O Klare taal

Gorinchem, 23 november 2023

**Gemeente
Gorinchem**

Programma 23 november 2023

19.30 – 19.35 uur	Opening door wethouder Attie Mager
19.35 – 19.45 uur	Brievenwasserette door Lisanne van Giessen
19.45 – 20.05 uur	Laaggeletterdheid door Lodewijk Nolke van de Bibliotheek aan Zet
20.05 – 20.25 uur	Klare taal in de raad
20.25 – 20.30 uur	Sluiting

Brievenwasserette

- Wat is de brievenwasserette?
 - Verschillende teams en nu de raad
 - Bewustwording laaggeletterdheid
 - Samen met een taaldocent en taalambassadeurs
- Doel van de brievenwasserette?
 - Duidelijke en begrijpelijke taal naar de inwoners
 - Voorkoming van miscommunicatie tussen gemeente en inwoners
 - Scholing van de eigen medewerkers

Brievenwasserette

Wat heeft het ons opgeleverd?

**BRIEF VAN
DE GEMEENTE**

**BIJ WELKE ALINEA
VOLGT DE CLOU**

Loesje

workshop@loesje.nl

www.loesje.nl/workshop

Klare Taal

Gemeenteraad Gorinchem

23 november

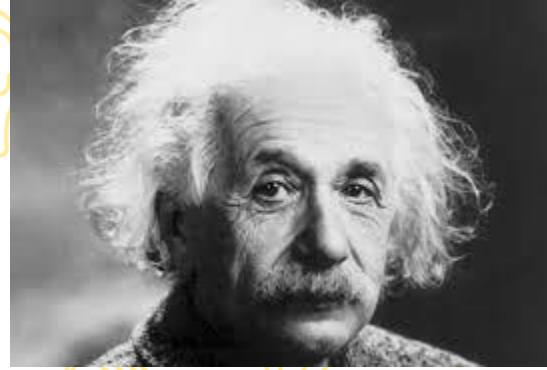

De Bibliotheek AanZet
Lodewijk Nolke

Programma

- Basisvaardigheden: bewustwording
- Laaggeletterdheid (niveau uitleg en –beschrijving)
- Eenvoudig communiceren

Albert Einstein:

“Iedereen kan dingen ingewikkelder maken.

Wat nodig is, is een beetje genialiteit en heel veel moed om het omgekeerde te doen.”

Een knipoog

Voor het netvlies gehouden moet worden een tweetal inwoners in de leeftijdsgroep van 0 tot 6 jaar, dat zich voortbeweegt in een nader te specificeren richting met een vooralsnog onbekend doel. In antwoord op vragen naar de identiteit van bovengenoemd duo, wordt volstaan met de uitspraak dat daarover, in lijn met fungerende nationale en Europese privacy wet- en regelgeving, in het bijzonder de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG), geen nadere mededelingen gedaan kunnen en zullen worden. Echter moge duidelijk zijn dat het eerder benoemde voortbewegen dat deze twee jeugdigen ten toon spreiden, plaatsheeft in een strook groenvoorziening in particulier beheer en dat zij de bijbehorende lichamelijke bewegingen ‘zachtjes’ uitvoeren, dat wil zeggen: danwel met voortbrenging van geluid waarvan het volume ruimschoots onder het ter plaatse toegestane niveau blijft, danwel in een traag tempo, of – en deze laatste optie kan als meest waarschijnlijk worden aangeduid – een combinatie van beide facetten.

Een knipooog

En kijk! Daar komen twee kindertjes. Wie zijn dat?

O, het zijn Jip en Janneke.
Ze lopen heel zachtjes in de tuin.

Eenvoudig communiceren: democratisch gehalte

Als je op B1-niveau schrijft, begrijpt 95% van de bevolking je boodschap, waarvan 15% met moeite.

Bron: Bureau Taal, Schrijven in eenvoudig Nederlands, Karen Heij en Wessel Visser, SDU 2006

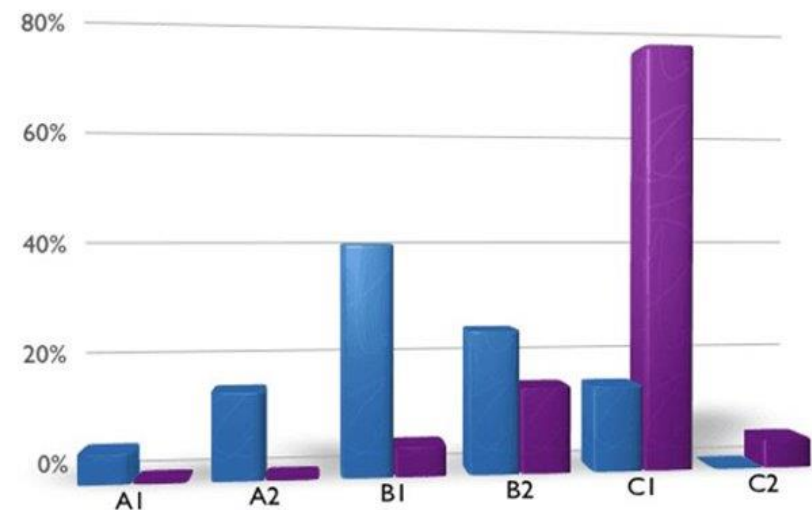
Eenvoud wordt gewaardeerd!

- effectief
- efficiënt
- tevreden

Bron: Jakob Nielsen, Lower-Literacy Users: Writing for a Broad Consumer Audience, maart 2005

Motie 'Begrijpelijke taal' (D66)

Tweede Kamer, 25-10-2023

leesniveau van de gemiddelde Nederlander
tekstniveau van de gemiddelde overheidstekst

Basisvaardigheden: geletterdheid, gecijferdheid en digitale vaardigheden

Laaggeletterden zijn mensen die moeite hebben met lezen en schrijven.

Laaggecijferden zijn mensen die moeite hebben met rekenen en getallen.

De combinatie komt ook vaak voor en vaak hebben mensen daardoor ook lage digitale vaardigheden.

Laaggeletterdheid: definitie

Iemand is laaggeletterd als hij of zij niet in staat is schriftelijke informatie te gebruiken om:

- te functioneren in de samenleving;
- te functioneren op de werkplek;
- eigen doelstellingen te realiseren;
- eigen kennis en ontwikkeling te realiseren.

Achterliggende problemen

- Een grote groep volwassen heeft moeite met lezen, schrijven en/of rekenen.
- Vaak hebben zij ook moeite met digitale vaardigheden.
- Laaggeletterden hebben:
 - vaker schulden;
 - vaker gezondheidsproblemen;
 - een minder gunstige positie op de arbeidsmarkt

Basisvaardigheden: welke had je nodig om hier aan te komen?

morgen 30-05	vrijdag 31-05	zaterdag 01-06	zondag 02-06
18°	20°	23°	24°
13°	14°	13°	15°
3 u	6 u	13 u	8 u
70 %	40 %	40 %	50 %

Vertrek	Naar / Opmerkingen	Spoor	Trein	
15:24	Nijmegen Stopt ook in Driebergen-Zeist, Veenendaal-De Kl	11	Intercity	+5 minuten
15:32	Amersfoort	11 ^a	Intercity	
15:32	Rijdt niet			
15:32	Rotterdam Centraal	9	Intercity	
15:34	Baarn	1	Sprinter	
15:34	Rijdt niet			
15:35	Den Haag Centraal via Woerden, Gouda, Zoetermeer	12 ^a	Sprinter	
15:38	Nijmegen	14	Intercity	
15:38	Rijdt niet			
15:38	Weesp via Hilversum, Naarden-Bussum	2	Sprinter	

Laaggeletterdheid: de appels en de peren

Laaggeletterd is lager dan taalniveau B1 of B2 (ERK)

Laaggeletterd is lager dan taalniveau 2F (Meijerink, definitie Min SZW)

Laaggeletterd is lager dan niveau 2 (PIAAC)

Onvoldoende geletterd is lager dan niveau 2 (PISA)

ERK vs. Meijerink

ongeletterd		laaggeletterd			geletterd			
alfa A	alfa B	alfa C						
		A1	A2	B1		B2	C1	C2
			1F		2F	3F	4F	

Het [Raamwerk Alfabetisering NT2](#)

Het [Raamwerk NT2](#)

Het [Referentiekader Taal \(Meijerink\)](#)

Beschrijving taalniveaus (1)

A1: iemand begrijpt losse woorden en hele korte zinnetjes over de dagelijkse leefomgeving. (Veel) herhaling is nodig.

A2: iemand begrijpt korte zinnen die bij elkaar horen (5 tot 10). De zinnen staan op zichzelf en gaan over de dagelijkse leef- of werkomgeving.

B1: iemand begrijpt korte verhalen met korte zinnen en makkelijke woorden ($\frac{1}{2}$ tot 1 A4). Hij begrijpt ook wel moeilijke woorden, maar die worden in de tekst wel uitgelegd (taalniveau B1 is vergelijkbaar met het jeugdjournaal).

Beschrijving taalniveaus (2)

B2: iemand begrijpt langere zinnen. Niet alle moeilijke woorden worden meer uitgelegd (taalniveau B2 is vergelijkbaar met het NOS-journaal).

C1: iemand begrijpt moeilijke teksten met abstract en formeel taalgebruik (zoals Nederlandse literatuur, medische teksten, teksten van overheden).

C2: iemand begrijpt echt ingewikkelde teksten met lange zinnen, passieve taal, ouderwetse taal, veel verwijzingen en veel jargon (zoals juridische teksten en wetenschappelijke teksten).

Succesindicatoren voor B-niveaus

- Sekse
- Leeftijd
- Hoeveelheid vooropleiding
- Intelligentie
- Motivatie
- Eerste taalachtergrond
- Contact met tweede taal

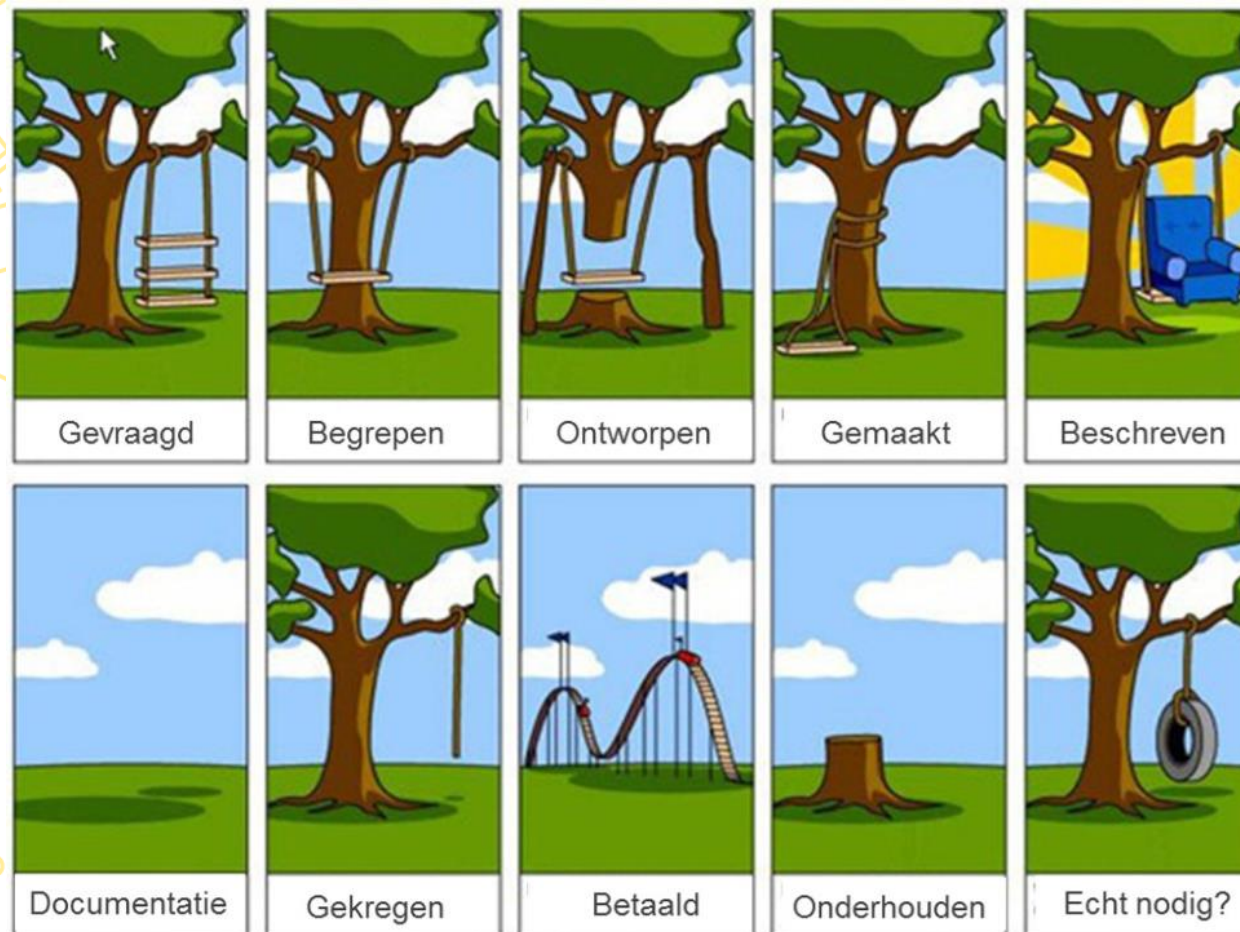
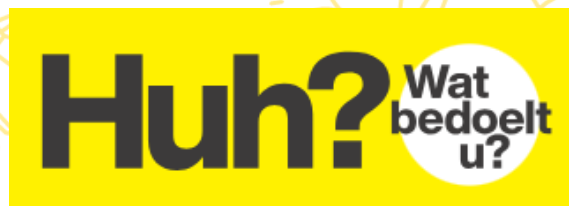
Hoeveelheid vooropleiding (>10jr)
Contact met tweede taal
Motivatie

Sekse
Leeftijd
Intelligentie
Eerste taalachtergrond

Tips voor duidelijk schrijven: De 333-secondenregel

- In 3 seconden weet je het onderwerp
- In 30 seconden weet je wat je moet doet
- In 300 seconden heb je alle informatie om een goede beslissing te nemen

Actieprogramma Huh... Wat bedoelt u?

Doorverwijzen naar de Bibliotheek

taalpuntgorinchem@debibliotheekaanzet.nl

06 – 59 81 22 08

Iedere woensdag van 10:00 – 12:00 uur Bibliotheek Groenmarkt

Iedere donderdag van 10:00 – 12:00 uur Wijkcentrum Rozenobel

Bibliotheek AanZet Gorinchem

Vragen?

Lodewijk Nolke
projectleider/docent NT2
De Bibliotheek AanZet

lnolke@debibliotheekaanzet.nl

06 – 598 111 44

**Dank voor
jullie aandacht!**

**Gemeente
Gorinchem**